

รายงานบทความวิจัย

การประเมินโปรแกรมการเตรียมความพร้อม
ก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดตามความคิดเห็นของ
นักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล

An evaluation of the preparation program
before the practical training in delivery room according to
the perceptions of nursing students and instructors

ลักขณา ไชยนอก¹ นรีลักษณ์ สุวรรณโนบล² ศรัญญา จุฬาริ³

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

¹ อาจารย์ ดร. เบอร์โทร 08-7859-7893 อีเมลล์ lakkhana@sut.ac.th

² อาจารย์ ดร. เบอร์โทร 08-1977-1668 อีเมลล์ nareeluk@sut.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบอร์โทร 06-5154-5398 อีเมลล์ saranya@sut.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่กำลังจะขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอเป็นครั้งแรก จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอ แบบประเมินความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอ และโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับที่ประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) การจัดเตรียมอุปกรณ์การคลอ 2) การเตรียมตัวผู้ทำคลอ 3) การทำคลอปกติ 4) การตรวจรก และ 5) การเย็บแผลฝีเย็บ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลด้วยสถิติพรรณนา และวิเคราะห์ผลการวิจัยด้วยสถิติ Paired t-test

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความเครียดต่อการขึ้นฝึกปฏิบัติในห้องคลอก่อนได้รับโปรแกรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 49.13) ระดับปานกลาง (ระดับ 27.59) ระดับรุนแรง (ร้อยละ 20.69) และระดับต่ำ (ร้อยละ 2.59) ตามลำดับ และภายหลังได้รับโปรแกรมมีความเครียดอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 47.41) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 37.93) ระดับรุนแรง (ร้อยละ 10.35) และระดับต่ำ (ร้อยละ 4.31) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในภาพรวม ก่อนได้รับโปรแกรมอยู่ในระดับปานกลาง ($mean=3.25, S.D.=0.56$) และหลังได้รับโปรแกรมมีความพร้อมเพิ่มมากขึ้นคือ อยู่ในระดับสูง ($mean=3.86, S.D.=0.44$)

ภายหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอน้อยกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-2.31, p<.05$) และมีความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติหลังได้รับโปรแกรมสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=9.39, p<.001$)

คำสำคัญ : โปรแกรมการเตรียมความพร้อม การฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอ การสังเกตตัวแบบ การสาธิตย้อนกลับ นักศึกษาพยาบาล อาจารย์พยาบาล

Abstract

This descriptive study aimed to develop the pre-training program for nursing practicum in delivery room according to the perceptions of nursing students and instructors. The samples were 116 third-year nursing students who will attend the delivery room practice for the first time. Research instruments consists of demographic data, Suanprung stress test-20 (SPST-20), measure test of readiness of nursing students, and pre-training program for nursing practicum in delivery room by observational Learning through modelling and return-demonstration technique. The program consists of 5 learning-based activities, namely 1) Preparation of birthing equipment, 2) Preparation of the birth attendant, 3) Normal delivery, 4) Placental examination, and 5) Perineal suture. Data were analyzed using descriptive statistics and Paired t-test analysis.

The results shown that the mean of stress in the delivery room before receiving the program was high (49.13%), moderate (27.59%), severe (20.69%) and low (2.59%), respectively, and stress after receiving the program was high (47.41%), medium (37.93%), severe (10.35%) and low (4.31%) respectively. In addition, the mean of the readiness before the practical training before receiving the program was at a moderate level (mean=3.25, S.D.=0.56) and after receiving the program, readiness increased at a high level (mean=3.86, S.D.=0.44).

After receiving the preparation program, the stress of the subjects was significantly lower than before receiving the program ($t=-2.31$, $p<.05$) and their readiness to practice after receiving the program was higher than before receiving the program was statistically significant ($t=9.39$, $p<.001$).

Keywords : Pre-training program Nursing practicum Delivery room Observational learning through modelling Return-demonstration technique nursing students

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล เป็นการเตรียมพร้อมให้นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติการพยาบาลตามลักษณะของวิชาชีพ เนื่องจากพยาบาลเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับชีวิตและความปลอดภัยของผู้รับบริการ การเรียนจึงเน้นหนักทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งการศึกษาภาคปฏิบัติจัดว่าเป็นหัวใจของการเรียนการสอนทางการพยาบาลเนื่องจากนักศึกษาพยาบาลต้องนำทฤษฎีที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ

การฝึกภาคปฏิบัติทำให้นักศึกษาพยาบาลมีความเครียดและวิตกกังวลสูงกว่าการเรียนภาคทฤษฎีในชั้นเรียน (มาลีวัล เลิศสาครศิริ, 2558) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกปฏิบัติงานในห้องคลอสดที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยทั่ว ๆ ไปจัดได้ว่าเป็นภาวะที่ค่อนข้างวิกฤตในการฝึกปฏิบัติงาน ถือเป็นวิชาที่นักศึกษาที่มีความเครียดในระดับสูงสุด (วัลภา ศรีบุญพิมพ์สวย, ศิริรัตน์ ศรีสุทธิพันธ์พร และพนาวรรณ พาณิชย์, 2559) นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจในการทำคลอสด มีความเครียด วิตกกังวล และรู้สึกตื่นเต้น ที่ต้องเผชิญกับอาการเจ็บครรภ์คลอสดของผู้รับบริการที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีความกลัวการถูกตำหนิจากผู้รับบริการและญาติ กลัวว่าผลจากการปฏิบัติของตนจะทำให้ผู้รับบริการได้รับอันตราย กลัวไม่ผ่านการประเมินจากอาจารย์นิเทศและพยาบาลพี่เลี้ยง รวมทั้งยังมีความเครียดในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน อาจารย์ และบุคลากรในทีมสุขภาพอีกด้วย การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาท่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานในห้องคลอสด จึงมีความสำคัญมากที่จะช่วยให้นักศึกษา มีความเครียดน้อยลง มีความมั่นใจในการปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย มีการวางแผนการเรียนอย่างเป็นระบบ และสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน อาจารย์นิเทศ บุคลากรในทีมสุขภาพได้ (ภัทธิตยา จันทเวช, 2561)

การจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติห้องคลอสดนั้นมีผู้ที่ศึกษาและปฏิบัติการเตรียมความพร้อมที่แตกต่างกัน มีกระบวนการและแนวทางการปฏิบัติที่มีความหลากหลายในสถาบันต่าง ๆ ทางการศึกษาพยาบาล สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติห้องคลอสดในรายวิชา 715310 ปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ ซึ่งที่ผ่านมามีอาจารย์ในสาขาการพยาบาลการพยาบาลครอบครัวและผดุงครรภ์จะเป็นผู้จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติให้กับนักศึกษา ได้แก่ การจัดฐานสาธิตและสาธิตย้อนกลับการทำคลอสด การตรวจรก และการเย็บแผล เป็นต้น ทั้งนี้ตั้งแต่มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้ ยังขาดการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมดังกล่าวว่าสามารถช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจ และมีทักษะเพียงพอที่จะสามารถนำไปใช้ในการ

ปฏิบัติงานได้จริงหรือไม่ คณะผู้วิจัยจึงพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด โดยใช้ผลการสนทนากลุ่มและสอบถามประสบการณ์จากนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่เคยผ่านการเตรียมความพร้อมและผ่านการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดมาแล้ว รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณาจารย์ผู้สอนทุกท่าน ผลจากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์นักศึกษาและคณาจารย์ สรุปข้อค้นพบได้ 3 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 กิจกรรมที่ควรได้รับการฝึกฝนก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติจริงสรุปได้ 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) การจัดเตรียมอุปกรณ์การคลอด 2) การเตรียมตัวผู้ทำคลอด 3) การทำคลอดปกติ 4) การตรวจจรก และ 5) การเย็บแผลผีเย็บ ประเด็นที่ 2 คือ การแบ่งกลุ่มนักศึกษาในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติให้จัดตามกลุ่มที่จะไปฝึกภาคปฏิบัติจริง รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนสาธิตด้วย และ ประเด็นที่ 3 คือ การจัดเตรียมอุปกรณ์และขั้นตอนการฝึกในแต่ละฐานปรับตามขั้นตอนจริงของโรงพยาบาลนั้นๆ เนื่องจากแต่ละโรงพยาบาลมีบางขั้นตอนที่มีความแตกต่างกัน การจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัตินี้ ใช้วิธีการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม (Social cognitive Theory) ของ Bandura (1986) ผู้วิจัยนำโปรแกรมที่พัฒนาแล้วมาใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่กำลังจะขึ้นฝึกภาคปฏิบัติห้องคลอดในเทอมที่ 3/2563 รวมทั้งติดตามวัดผลภายหลังการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมดังกล่าว โปรแกรมการเตรียมความพร้อมโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติแก่นักศึกษาพยาบาลให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียดก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดของนักศึกษาพยาบาล
3. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดของนักศึกษาพยาบาล

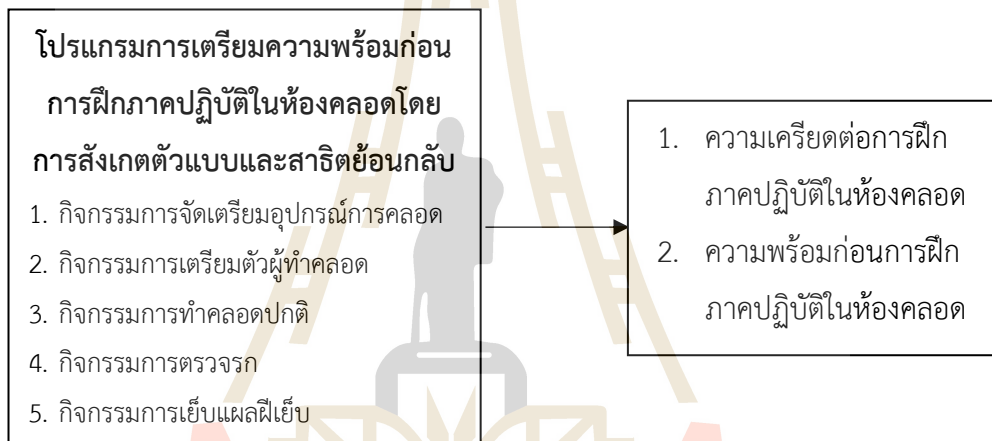
ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการสอบถามประสบการณ์จากนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่เคยผ่านการเตรียมความพร้อมและผ่านการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดในภาคการศึกษาที่ 1/2563

จำนวน 75 คน และการสัมภาษณ์อาจารย์พยาบาลจำนวน 6 คน ที่สอนภาคปฏิบัติวิชา 715310 ปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด โดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับและติดตามประเมินผลการนำไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 116 คน ที่จะฝึกภาคปฏิบัติห้องคลอดในภาคการศึกษาที่ 3/2563

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานงานวิจัย

1. ภายหลังจากได้รับโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับแล้ว นักศึกษาพยาบาลมีความเครียดน้อยกว่าก่อนได้รับโปรแกรม
2. ภายหลังจากได้รับโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับแล้ว นักศึกษาพยาบาลมีความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม

นิยามศัพท์

ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ หมายถึง การที่นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ และทักษะในการดูแลผู้รับบริการก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ โดยผ่านการเรียนในภาคทฤษฎีและผ่านการฝึกฝนภายใน

ห้องปฏิบัติการเสมือนจริง เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ ความมั่นใจ และมีความพร้อมที่จะฝึกภาคปฏิบัติในโรงพยาบาลต่อไป ประเมินได้จากแบบประเมินความพร้อมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด หมายถึง การฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลแก่ผู้มารับบริการจริงภายในห้องคลอดของโรงพยาบาล โดยให้การพยาบาลในทุกๆระยะของการคลอด ซึ่งมีอาจารย์พยาบาลเป็นผู้นิเทศตลอดระยะเวลาของการฝึกภาคปฏิบัติ จำนวน 4 หน่วยกิต ระยะเวลา 4 สัปดาห์

โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม (Social cognitive Theory) ของ Bandura (1986) ซึ่งเชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนจะเรียนรู้จากการเลียนแบบตัวแบบ สังเกตการตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ จากตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการกระทำ การบอกเล่า รวมทั้งความน่าเชื่อถือของตัวแบบ ซึ่งมี 4 กระบวนการ คือ 1) การดึงดูดความสนใจ เป็นกิจกรรมที่ทำให้สังเกตจากตัวแบบ และตัวแบบดึงดูดให้เด็กสนใจที่จะเลียนแบบ 2) กระบวนการคงไว้ เป็นกระบวนการบันทึกหรือเก็บเป็นความจำ แล้วดึงข้อมูลที่ได้จากตัวแบบมาใช้กระทำตามโอกาสที่เหมาะสม 3) กระบวนการแสดงออก เป็นการแสดงผลการเรียนรู้ด้วยการกระทำตาม ซึ่งจำเป็นต้องลองปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้ได้พฤติกรรมที่ต้องการ และ 4) กระบวนการจูงใจ เป็นกระบวนการเสริมแรงเมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้นำทั้ง 4 กระบวนการมาประยุกต์กับการสอนด้วยการสาธิต และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสาธิตย้อนกลับและเสริมแรงทางบวกด้วยการชื่นชมเมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมได้ถูกต้องขั้นตอนที่ผู้สอนสาธิตให้ดู โดย 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) การจัดเตรียมอุปกรณ์การคลอด 2) การเตรียมตัวผู้ทำคลอด 3) การทำคลอดปกติ 4) การตรวจจรก และ 5) การเย็บแผลฝีเย็บ และผู้เรียนจะฝึกเวียนฐานการเรียนรู้จนครบทั้ง 2 วัน ระยะเวลา 14 ชั่วโมง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. มีโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดที่เหมาะสมตรงตามความต้องการของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล
2. เพื่อลดความเครียดและช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด
3. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา 715310 ปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารก และผดุงครรภ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ที่กำลังจะขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดเป็นครั้งแรก

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาล ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และกำลังจะขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดเป็นครั้งแรก ในภาคการศึกษาที่ 3/2563 จำนวน 116 คน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาพยาบาลก่อนขึ้นฝึกภาคปฏิบัติรายวิชา 715310 ปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยกำหนดกิจกรรมจากผลการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชานี้มาแล้ว ประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) การจัดเตรียมอุปกรณ์การคลอด 2) การเตรียมตัวผู้ทำคลอด 3) การทำคลอดปกติ 4) การตรวจจริง และ 5) การเย็บแผลฝีเย็บ

โปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำไปตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านการสอนภาคปฏิบัติในห้องคลอดจำนวน 2 ท่าน และพยาบาลพี่เลี้ยงประจำแหล่งฝึกภาคปฏิบัติห้องคลอดจำนวน 1 ท่าน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ และเกรดเฉลี่ยสะสม

2.2.2 แบบวัดความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด จะใช้ในการวัดระดับความเครียดก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ โดยใช้แบบวัดความเครียดด้วยตนเองของโรงพยาบาลสวนปรุง กรมสุขภาพจิต (Suanprung Stress Test-20, SPST - 20)

(Mahatnirunkul, Pumpaisalchai, & Tapanya, 1997) ทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ คะแนนรวม 100 คะแนน สามารถแปลผลระดับความเครียดออกเป็น 4 ระดับดังนี้

- ความเครียดระดับเล็กน้อย ระดับคะแนน 0-23
- ความเครียดระดับปานกลาง ระดับคะแนน 24-41
- ความเครียดระดับสูง ระดับคะแนน 42-61
- ความเครียดระดับรุนแรง ระดับคะแนน 62 คะแนนขึ้นไป

2.2.3 แบบประเมินความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (Course-level Learning Outcomes: CLOs) ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้นจากโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ ประกอบด้วยข้อคำถาม 14 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ คะแนนรวม 70 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- มีความพร้อมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
- มีความพร้อมมาก ให้ 4 คะแนน
- มีความพร้อมปานกลาง ให้ 3 คะแนน
- มีความพร้อมเล็กน้อย ให้ 2 คะแนน
- ยังไม่มีความพร้อม ให้ 1 คะแนน

การแปลผลคะแนน ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด
พิจารณาโดยใช้การอิงกลุ่ม ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{3} = 1.33$$

- คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดอยู่ในระดับต่ำ
- คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.67 หมายถึง ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 3.68-5.00 หมายถึง ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดอยู่ในระดับสูง

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดย การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านการสอนภาคปฏิบัติในห้องคลอดจำนวน 2 ท่าน และพยาบาลพี่เลี้ยงประจำแหล่งฝึกภาคปฏิบัติห้องคลอดจำนวน 1 ท่าน และตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้ เท่ากับ 0.92

3. การพิทักษ์สิทธิ

การวิจัยครั้งนี้ได้ตระหนักถึงการเคารพในสิทธิมนุษยชน โดยผ่านการขออนุญาต
ทำการศึกษาวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เลขที่
COA No. 42/2564 รหัสโครงการ EC-64-22 หลังจากได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิ
กลุ่มตัวอย่าง เริ่มตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลจนกระทั่งการนำเสนอผลการวิจัย โดยผู้วิจัยทำการ
แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ รวมทั้งสิทธิในการปฏิเสธ
การเข้าร่วมการวิจัยหรือการถอนตัวออกจากการศึกษาได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใดต่อการเรียนการ
สอนและการวัดผลของรายวิชานี้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามข้อสงสัยก่อนตัดสินใจ
เข้าร่วมวิจัย และบันทึกการเข้าร่วมวิจัยด้วยการลงลายมือชื่อของผู้เข้าร่วมการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการวิจัย สิทธิในการ
ปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยและถอนตัวออกจากการศึกษาแก่กลุ่มตัวอย่าง

4.2 หากกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมการวิจัย ทำการบันทึกการเข้าร่วมวิจัยด้วยการลง
ลายมือชื่อ

4.3 ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดความเครียดต่อการฝึก
ภาคปฏิบัติในห้องคลอด และแบบประเมินความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนเข้า
ร่วมโครงการเตรียมความพร้อมฯ

4.4 ดำเนินการจัดโครงการเตรียมความพร้อมฯ ให้แก่กลุ่มตัวอย่างตามแผนที่เตรียมไว้

4.5 ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด และ
แบบประเมินความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดหลังเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมฯ

4.6 ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4.7 ผู้วิจัยทำการสรุปผลวิจัย และนำเสนอผลการวิจัยรวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้จาก
การประเมินการใช้โปรแกรมฯ มาสรุปผลและปรับปรุงโปรแกรมฯ ในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งโปรแกรมการ
เตรียมความพร้อมฯ นี้จะนำไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลในรุ่นต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ใช้สถิติพรรณนาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติ
ในห้องคลอด และความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดและคะแนนความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ ด้วยสถิติ Paired t-test

ผลการวิจัย

การศึกษาการประเมินโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้กระบวนการทางสถิติ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
2. ระดับความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ของกลุ่มตัวอย่าง
3. ระดับความพร้อมก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ของกลุ่มตัวอย่าง
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดและคะแนนความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 95.69 และมีอายุอยู่ระหว่าง 20 ถึง 23 ปี มีค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยสะสม เท่ากับ 3.06 และส่วนใหญ่ร้อยละ 44.83 มีเกรดภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์เท่ากับ เกรด B ข้อมูลส่วนบุคคลแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n=116)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	111	95.69
ชาย	5	4.31
อายุ (ปี) (mean=21.06, SD=0.56)		
20	13	11.21
21	83	71.55
22	19	16.38
23	1	0.86

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เกรดเฉลี่ยสะสม (mean=3.06, SD=0.31)		
2.00-2.49	4	3.45
2.50-2.99	43	37.07
3.00-3.49	59	50.86
3.50-4.00	10	8.62
เกรดภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์		
A	9	7.76
B+	36	31.03
B	52	44.83
C+	18	15.52
C	1	0.86

ส่วนที่ 2 ระดับความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาระดับความเครียดก่อนการฝึกภาคปฏิบัติก่อนได้รับโปรแกรมฯ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.13 มีความเครียดอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 27.59 ระดับรุนแรง ร้อยละ 20.69 และระดับต่ำ ร้อยละ 2.59 ตามลำดับ

ส่วนความเครียดก่อนการฝึกภาคปฏิบัติหลังได้รับโปรแกรมฯ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.41 มีความเครียดอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 37.93 ระดับรุนแรง ร้อยละ 10.35 และระดับต่ำ ร้อยละ 4.31 ตามลำดับ ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของระดับความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับของกลุ่มตัวอย่าง (n=116)

ระดับความเครียด	ก่อนได้รับโปรแกรมฯ		หลังได้รับโปรแกรมฯ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (0-23 คะแนน)	3	2.59	5	4.31
ระดับปานกลาง (24-41 คะแนน)	32	27.59	44	37.93
ระดับสูง (42-61 คะแนน)	57	49.13	55	47.41
ระดับรุนแรง (62 คะแนนขึ้นไป)	24	20.69	12	10.35
รวม	116	100	116	100

ส่วนที่ 3 ระดับความพร้อมก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึก ภาคปฏิบัติในห้องคลอດโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา คะแนนเฉลี่ยของความพร้อมก่อนได้รับโปรแกรมฯ ในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความพร้อมฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($mean=3.25$, $S.D.=0.56$) ส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมหลังได้รับโปรแกรมฯ ในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอດเพิ่มมากขึ้น คือ อยู่ในระดับสูง ($mean=3.86$, $S.D.=0.44$)

เมื่อพิจารณาความพร้อมก่อนได้รับโปรแกรมฯ เป็นรายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่นักศึกษาให้คะแนนความพร้อมฯ มากที่สุด ได้แก่ การปฏิบัติต่อมารดาด้วยท่าที่สุภาพ เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ($mean=4.21$, $S.D.=0.87$) การมีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลมารดาและทารกในระยะคลอດ ($mean=4.00$, $S.D.=0.81$) และการจัดทำมารดาเพื่อเตรียมคลอດได้อย่างถูกต้อง ($mean=3.60$, $S.D.=0.74$) ตามลำดับ และ 3 อันดับสุดท้าย ที่คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ ตรวจสอบสภาพรกได้อย่างถูกต้อง ($mean=2.68$, $S.D.=0.79$) ทำคลอດรกได้อย่างถูกต้องพร้อมทั้งอธิบายเหตุผล ($mean=2.69$, $S.D.=0.74$) และการประเมินการฉีกขาดของแผลฝีเย็บและเย็บแผลฝีเย็บได้ถูกต้อง ($mean=2.74$, $S.D.=0.74$) ตามลำดับ

ส่วนความพร้อมหลังได้รับโปรแกรมฯ พบว่า 3 อันดับแรกที่นักศึกษาให้คะแนนมากที่สุด เป็นกิจกรรมเดียวกับก่อนได้รับโปรแกรมฯ โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การปฏิบัติต่อมารดาด้วยท่าที่สุภาพ เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ($mean=4.47$, $S.D.=0.61$) การมีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลมารดาและทารกในระยะคลอດ ($mean=4.32$, $S.D.=0.71$) และ การจัดทำมารดาเพื่อเตรียมคลอດได้อย่างถูกต้อง ($mean=4.23$, $S.D.=0.63$) ตามลำดับ และ 3 อันดับสุดท้าย ที่คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ การประเมินการฉีกขาดของแผลฝีเย็บและเย็บแผลฝีเย็บได้ถูกต้อง ($mean=3.34$, $S.D.=0.85$) ($mean=$, $S.D.=$) วิเคราะห์กลไกการคลอດในสถานการณ์จำลองได้ ($mean=3.53$, $S.D.=0.65$) และการเตรียมอุปกรณ์ในการทำคลอດได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ($mean=3.67$, $S.D.=0.64$) ตามลำดับ ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
 คณะทำงานพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาอาจารย์
 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับของกลุ่มตัวอย่าง รายชื่อและโดยรวม (n=116)

ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด	ก่อนได้รับโปรแกรมฯ		หลังได้รับโปรแกรมฯ	
	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
CLO1				
1. ปฏิบัติต่อมารดาด้วยท่าที่สุภาพ เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4.21 (สูง)	0.87	4.47 (สูง)	0.61
CLO3				
2. วิเคราะห์กลไกการคลอดในสถานการณ์จำลองได้	2.99 (ปานกลาง)	0.70	3.53 (ปานกลาง)	0.65
CLO4				
3. มีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลมารดาและทารกในระยะคลอด	4.00 (สูง)	0.81	4.32 (สูง)	0.71
CLO6				
4. เตรียมอุปกรณ์ในการทำคลอดได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน (บทบาทของผู้ทำคลอด)	3.16 (ปานกลาง)	0.71	3.67 (ปานกลาง)	0.64
5. เตรียมอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมในห้องคลอดให้พร้อมใช้ (บทบาทของผู้ช่วยคลอด)	3.24 (ปานกลาง)	0.74	3.78 (สูง)	0.63
6. จัดท่ามารดาเพื่อเตรียมคลอดได้อย่างถูกต้อง	3.60 (ปานกลาง)	0.74	4.23 (สูง)	0.63
7. แต่งกายด้วยชุดปราศจากเชื้อได้ถูกต้องตามหลักปราศจากเชื้อ	3.51 (ปานกลาง)	0.95	4.07 (สูง)	0.71
8. ทำการตัดฝีเย็บ ทำคลอดศีรษะ ทำคลอดไหล่และลำตัวของทารกได้อย่างถูกต้องและอธิบายเหตุผล	2.78 (ปานกลาง)	0.78	3.47 (ปานกลาง)	0.69
9. ทำคลอดรกได้อย่างถูกต้อง พร้อมอธิบายเหตุผล	2.69 (ปานกลาง)	0.74	3.72 (สูง)	0.70
10. ตรวจสอบสภาพรกได้อย่างถูกต้อง	2.68 (ปานกลาง)	0.79	3.68 (สูง)	0.87

ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด	ก่อนได้รับโปรแกรมฯ		หลังได้รับโปรแกรมฯ	
	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
11. ประเมินการฝึกหัดของแผลฝีเย็บและ เย็บแผลฝีเย็บได้ถูกต้อง	2.74	0.74	3.34	0.85
12. จัดเก็บอุปกรณ์ได้ครบถ้วนเรียบร้อย	(ปานกลาง) 3.47	0.87	(ปานกลาง) 4.01	
CLO8	(ปานกลาง)		(สูง)	0.80
13. บอกวัตถุประสงค์และขั้นตอนการทำ คลอดแก่มารดาได้	3.19	0.87	3.71	0.69
14. ให้คำแนะนำการเบ่งคลอดได้อย่าง ถูกต้อง	(ปานกลาง) 3.18	0.81	(สูง) 4.03	0.73
	(ปานกลาง)		(สูง)	
รวม	3.25 (ปานกลาง)	0.56	3.86 (สูง)	0.44

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดและคะแนนความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติโดยการสังเกตตัวแบบและสัทธิย้อนกลับของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดและคะแนนความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ ด้วยสถิติ Paired t-test แสดงดังตารางที่ 4

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่กำลังจะขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดเป็นครั้งแรก ในภาคการศึกษาที่ 3/2563 จำนวน 116 คน พบว่า ค่าเฉลี่ยความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ เท่ากับ 49.53 (ค่าต่ำสุดเท่ากับ 23 และค่าสูงสุดเท่ากับ 90) และค่าเฉลี่ยความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ เท่ากับ 45.42 (ค่าต่ำสุดเท่ากับ 22 และค่าสูงสุดเท่ากับ 77) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ โดยใช้สถิติ Paired t-test โดยกำหนดค่า α ที่ .05 พบว่า ได้ค่า $t=-2.31$ ค่า $p<.05$ ($p=.023$) จึงสรุปผล

การศึกษาครั้งนี้ได้ว่า ค่าเฉลี่ยความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$

ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมๆ เท่ากับ 45.47 (ค่าต่ำสุดเท่ากับ 20 และค่าสูงสุดเท่ากับ 67) และค่าเฉลี่ยความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมๆ เท่ากับ 54.01 (ค่าต่ำสุดเท่ากับ 41 และค่าสูงสุดเท่ากับ 70) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมๆ โดยใช้สถิติ Paired t-test โดยกำหนดค่า α ที่ .05 พบว่า ได้ค่า $t = -9.39$ ค่า $p < .001$ ($p = .000$) จึงสรุปผลการศึกษานี้ได้ว่า ค่าเฉลี่ยความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .001$

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดและคะแนนความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Paired t-test ($n = 116$)

ตัวแปร	Min-max	Mean±SD	t	p-value
ความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด				
ก่อนได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมๆ	23-90	49.53±14.63	-2.31	<.05
หลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมๆ	22-77	45.42±11.38		
ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด				
ก่อนได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมๆ	20-67	45.47±7.83	-9.39	<.001
หลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมๆ	41-70	54.01±6.15		

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นสำคัญตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

1. สมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ ผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับต่อระดับความเครียดของนักศึกษา พบว่า หลังได้รับโปรแกรมฯ แล้วนักศึกษามีคะแนนความเครียดน้อยกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=-2.31$) เมื่อพิจารณาระดับความเครียดของนักศึกษาพบว่าหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ แม้นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีความเครียดอยู่ในระดับสูงเหมือนก่อนได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ แต่จำนวนนักศึกษาที่มีความเครียดในระดับรุนแรง และระดับสูงลดลง อธิบายได้ว่า ระดับความเครียดที่ลดลงเป็นเพราะนักศึกษามีความมั่นใจในฝึกภาคปฏิบัติมากขึ้นจากการได้สังเกตตัวแบบและปฏิบัติการสาธิตย้อนกลับ โดยมีอาจารย์ติดตามประเมินในขณะที่อยู่ในห้องปฏิบัติการ สอดคล้องกับการศึกษาของ Saldanha et al. (2021) ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีประสบการณ์ความเครียดในระดับปานกลาง และความเครียดมีความสัมพันธ์กับการจัดการอารมณ์ (emotional maturity) โดยพบว่า ระดับความเครียดที่สูงขึ้นส่งผลต่ออารมณ์ทางลบ เช่น ทำให้เกิดภาวะซึมเศร้า โกรธและวิตกกังวล และยังมีผลต่อการเข้าสังคม ความสามารถทางวิชาการ และคุณภาพชีวิตของนักศึกษาอีกด้วย (Ribeiro et al. 2018) สิ่งที่ทำให้เกิดความเครียดในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษามีหลายประการ อาทิ การมอบหมายงาน ภาระงานที่มาก รวมทั้งทักษะการดูแลผู้ป่วย (Chaabane et al., 2021)

การฝึกปฏิบัติในห้องคลอดนับว่าเป็นสถานการณ์ใหม่ที่ก่อให้เกิดความเครียดสำหรับนักศึกษา เนื่องจากเป็นวิชาที่ให้การดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่กำลังจะให้กำเนิดอีกหนึ่งชีวิตที่มีความหมายต่อผู้คลอดและครอบครัว ภัททิยา จันทเวช (2561) พบว่า รายวิชาที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความเครียดมากที่สุด คือ วิชาทางสูติศาสตร์โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติงานในห้องคลอด เพราะมีการเรียนการสอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ผู้รับบริการมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาจากภาวะการเจ็บครรภ์คลอด รวมทั้งสถานการณ์ในห้องคลอดที่เต็มไปด้วยความเครียดความวิตกกังวลทั้งจากอาจารย์ เพื่อนและทีมสหสาขาวิชาชีพ การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนจึงเป็นแนวทางที่สามารถช่วยความเครียด ความวิตกกังวลแก่ผู้เรียนได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาครั้งนี้ สนับสนุนการการศึกษาของ ปุณยนุช พิมใจใส และนนนภัส วงษ์จันทร์ (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า กระบวนการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยที่ผู้สอนใช้วิธีการเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียน การใช้วิธีการ

เรียนการสอนที่หลากหลายที่สอดคล้องกับลักษณะวิชาและผลการเรียนรู้ของรายวิชา การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะที่สำคัญ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2. สมมุติฐานการวิจัยข้อ 2 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ ผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดโดยการสังเกตตัวแบบและสาธิตย้อนกลับต่อคะแนนความพร้อมของนักศึกษา พบว่า หลังได้รับโปรแกรมฯ นักศึกษามีความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($t=-9.39$) อธิบายได้ว่าโปรแกรมเตรียมความพร้อมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการปรับพฤติกรรมผ่านกระบวนการสังเกต และเลียนแบบโดย Bandura (1986) ได้จำแนกวิธีการเรียนรู้โดยการสังเกตไว้ 2 วิธี คือ การเรียนรู้จากผลของการกระทำ (Learning by response consequences) และการเรียนรู้จากการเลียนแบบ (Learning through modelling) ตัวแบบที่กระตุ้นการเรียนรู้ นั้น อาจเป็นตัวแบบจริง ได้แก่ ครู อาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น หรืออาจเป็นตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ วิดีทัศน์ หนังสือคู่มือต่าง ๆ เป็นต้น กระบวนการเรียนรู้เน้นความใส่ใจ การจดจำ การแสดงพฤติกรรมให้เหมือนตัวแบบ และกระบวนการตั้งใจ หลังจากผู้วิจัยสนทนากลุ่มและสอบถามนักศึกษาที่ผ่านการเรียนวิชานี้มาก่อน ได้นำประเด็นข้อเสนอแนะมาร่วมวางแผนกับทีมอาจารย์ผู้สอนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการสาธิตและสาธิตย้อนกลับ ในการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมนี้ได้เน้นการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพในทุกกระบวนการทำงานเพื่อช่วยเตรียมการคลอดที่ปลอดภัย จะเห็นว่านอกจากผู้เรียนจะให้ความสำคัญกับหลักปราศจากเชื่อแล้ว ผู้เรียนยังตระหนักเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อมารดาด้วยท่าทีที่สุภาพ เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไปด้วยกัน สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของรายวิชา (Course learning outcomes: CLOs) และผลการเรียนรู้ของหลักสูตร (Programme learning outcomes: PLOs) (หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560, สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2560) และการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนยังเป็นการช่วยให้ นักศึกษามีความตื่นตัวในการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ สามารถเชื่อมโยงความรู้จากภาคทฤษฎีไปสู่การประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ ทำให้มีความพร้อมและมั่นใจ (สุดาเดชพิทักษ์ศิริกุล, จิราภา บุญศิลป์ และ นงคาร รางแดง, 2564) ผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาโดยการจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับการปฏิบัติงานจริงในหอผู้ป่วย (Ward-based simulation) จะช่วยให้ผู้เรียนลดความเครียดและมีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกมากขึ้น (Davies et al., 2021)

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้ การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนฝึกภาคปฏิบัติ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ รวมทั้งด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาล โดยเฉพาะการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงที่มีความหลากหลาย โดยจัดสถานการณ์ที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของแต่ละแหล่งฝึก และเพิ่มกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การฝึกวิเคราะห์กรณีศึกษาและฝึกเขียนแผนผังมโนทัศน์ (Concept mapping) ที่ส่งเสริมความรู้และทักษะทางปัญญา หรือสอดแทรกแนวคิดของความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial mindset) เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามองหาโอกาสและลงมือทำที่ปลอดภัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมที่มีการบูรณาการทั้งด้านวิชาการ ด้านทักษะทางคลินิกและด้านการจัดการความเครียด เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจให้แก่นักศึกษาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความกดดันสูงตามลักษณะของวิชาชีพ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก สถานพัฒนาอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และขอขอบคุณ คณะทำงานพิจารณาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียนที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนางานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

รายการอ้างอิง

- บุญยงษ์ พิมใจใส และนนงนัส วงษ์จันทร์. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 19(1), 154-163.
- ภัททิยา จันทเวช. (2561). การเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลเพื่อลดความเครียดในการฝึกปฏิบัติงานห้องคลอด. *วารสารเกื้อการุณย์*, 25(1), 184-191.
- มาลีวัล เลิศสาครศิริ. (2558). ความเครียดและการจัดการความเครียดของนักศึกษาพยาบาลขณะฝึกปฏิบัติงานห้องคลอด. *วารสารเกื้อการุณย์*, 22(1), 7-16.
- มาลีวัล เลิศสาครศิริ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสิ่งแวดล้อม กับความเครียดและการจัดการความเครียดขณะฝึกปฏิบัติงานห้องคลอดของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15 (2), 270-279.

- วัลภา ศรีบุญพิมพ์สวย, ศิริรัตน์ ศรีสุทธิพันธ์พร, และพนาวรรณ พาณิชย์. (2559). ความเครียดและการเผชิญความเครียดก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติแผนกห้องคลอดของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยและจัดการ และเทคโนโลยีอิทีเอ็น*, 13(2), 30-38.
- สุดา เดชพิทักษ์ศิริกุล, จิราภา บุญศิลป์ และ นงคาร รางแดง. (2564). ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนเรียนวิชาการสื่อสาร การสอน และการให้คำปรึกษาทางสุขภาพต่อความวิตกกังวลและความสามารถในการใช้ทักษะการสื่อสาร. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 14(4), 96-111.
- หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. (2560). สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Chaabane, S., Chaabna, K., Bhagat, S. Abraham, A., Doraiswamy, S. Mamtani, R., Cheema, S. (2021). Perceived stress, stressors, and coping strategies among nursing students in the Middle East and North Africa: an overview of systematic reviews. *Systematic Review*. 10(136).
<https://doi.org/10.1186/s13643-021-01691-9>
- Davies, H., Sundin, D., Robinson, S., & Jacob, E. (2021). Does participation in extended immersive ward-based simulation improve the preparedness of undergraduate bachelor's degree nursing students to be ready for clinical practice as a registered nurse? An integrative literature review. *Journal of clinical nursing*, 30(19-20), 2897–2911. <https://doi.org/10.1111/jocn.15796>
- Mahatnirunkul S, Pumpaisalchai W, & Tapanya P. (1997). *Suanprung stress test*. Chiang Mai: Suanprung hospital.
- Ribeiro, J.S., Pereira, R., Freire, I.V., de Oliveira, B.G., Casotti, C.A., Boery, E.N. (2018). Stress and quality of life among university students: A systematic literature review. *Health Professions Education*. 4(2), 70-77.
- Saldanha, P.J., Castelino, P.S., Poulouse, M. (2021). Relationship between Emotional Maturity and Perceived Stress Regarding Life among Nursing Students: A Cross-

sectional Study. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*. 15(11), LC16-
LC19.

ภาคผนวก

1. เอกสารรับรองโครงการวิจัยในมนุษย์ (Certificate of Approval)
2. ข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information Sheet for Research Participant)
3. หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed Consent Form)
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments)

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
คณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาคณาจารย์
เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
 คณะทำงานพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาคณาจารย์
 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

COA No. 42/2564

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

เอกสารรับรองโครงการวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ดำเนินการให้การรับรองการพิจารณาจริยธรรมแบบเร่งรัดโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP) and 45CFR 46.101(b)

โครงการ : การประเมินโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้อง
 คลอด ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล

รหัสโครงการ : EC-64-22

ชื่อหัวหน้าโครงการ : อาจารย์ลักขณา ไชยนอก

สังกัด : สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์

วิธีทบทวน : Expedited

รายงานความก้าวหน้า : ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี หรือส่งรายงานฉบับสมบูรณ์หาก
 ดำเนินโครงการเสร็จสิ้นก่อน 1 ปี

เอกสารรับรอง : ข้อเสนอโครงการ, เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย, หนังสือแสดงเจตนายินยอม
 แบบสอบถาม (version 2.0, 3 พฤษภาคม 2564)

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงปัทมา ทองดี)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

วันที่รับรอง : 18 พฤษภาคม 2564

วันหมดอายุ : 17 พฤษภาคม 2565

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
คณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาคณาจารย์
เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

COA No. 42/2564

Human Researches Ethics Committee, Suranaree University of Technology

Certificate of Approval

The Human Researches Ethics Committee, Suranaree University of Technology, Nakhon Ratchasima, Thailand, has Expedited the following study which is to be carried out in compliance with the International guidelines for human research protection as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

Title of Project : An evaluation of the preparation program before the practical training in delivery room according to the perceptions of nursing students and instructors
Project Code : EC-64-22
Principal Investigator : Mrs. Lakhana Chainok
Department : Institute of Nursing
Review Method : Expedited
Continuing Report : At least once annually or submit the final report if finished
Document Reviewed : Protocol, Information Sheet, Informed Consent, Questionnaire (version 2.0, 3 May 2021)

Signature.....*P. Tany*.....Chairman
(Asst. Prof. Pattama Tongdee, MD)

Human Researches Ethics Committee, Suranaree University of Technology

Date of Approval : 18 May 2021

Approval Expiry Date : 17 May 2022

Approval is granted subject to the following conditions : (see back of this Certificate)

1

AF/12-08/02.0

	Human Research Ethics Committee Suranaree University of Technology	ข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information Sheet for Research Participant)
--	---	---

2

สำหรับโครงการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่ใช้แบบสอบถามด้วยตนเอง

3

เรียน.....(อาสาศึกษา).....

4

เนื่องด้วย ข้าพเจ้า อาจารย์ ลักขณา ไชยนอกและคณะ กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง การประเมินโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล

6

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียดก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาล

7

3. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาล

8

สำหรับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้คือ ช่วยลดความเครียดและช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด และเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา 715310 ปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ และหากนักศึกษาไม่เข้าร่วมโครงการวิจัย จะไม่มีผลต่อการวัดผลของรายวิชานี้

9

ในการเข้าร่วมโครงการนี้ อาสาศึกษาจะได้รับการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

10

1.1 รับฟังการปฐมพยาบาลรายวิชา 715310 ปฏิบัติการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์ รายละเอียดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายการประเมินผลและแนวทางการเก็บประเมินผล รวมทั้งการวัดและประเมินผล

11

1.2 เข้าศึกษาและฝึกทักษะในฐานการเรียนรู้ จำนวน 5 ฐาน คือ 1) การจัดอุปกรณ์ท่าคลอดที่ปลอดภัย 2) การใส่ชุดปราศจากเชื้อ 3) การท่าคลอดปกติ 4) การเย็บแผลฝีเย็บ 5) บทบาทผู้ช่วยคลอด (Circulating nurse) และจัดอาสาศึกษาเป็น 2 กลุ่ม (Section) และแต่ละกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 8 คน เข้าฐานการเรียนรู้โดยมีอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) อาสาศึกษามีการหมุนเวียนฐานการเรียนรู้โดยใช้เวลาฐานละ 30-45 นาที

12

1.3 การประเมินผล (Evaluation phase) แบ่งเป็น 1) การประเมินผลความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด และ 2) ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด

13

อนึ่ง หากอาสาศึกษาไม่ยินดีเข้าร่วมโครงการ จะไม่มีผลต่อการวัดผลใด ๆ ของรายวิชานี้

14

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาดังกล่าว โดยขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลในการตอบแบบสอบถามของท่านไว้เป็นความลับ และผลการวิจัยจะนำเสนอในลักษณะภาพรวม ไม่ระบุชื่อ/ ข้อมูลส่วนตัวของท่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยขออภัยภาพนิ่งเพื่อเป็นหลักฐานในการเข้าโครงการและนำมาประกอบการเขียนรายงานในเชิงวิชาการเท่านั้น จึงไม่เกิดผลกระทบต่อการเรียนของท่าน

15

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับงานวิจัย โปรดติดต่อได้ที่ อาจารย์ ลักขณา ไชยนอก สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ต.สุรนารี อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000 เบอร์โทรศัพท์เคลื่อนที่ 087-8597893

16

Version 2.0 (วันที่ 3 พฤษภาคม 2564)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้ว

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
คณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาอาจารย์
เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

37 หากท่านมีปัญหาสงสัยเกี่ยวกับสิทธิของท่านขณะเข้าร่วมการวิจัยนี้ ต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม โปรด
38 สอบถามได้ที่ “สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โทร. 044-
39 224757”

40

41

42

43

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ลักขณา ไชยนอก

(อาจารย์ ลักขณา ไชยนอก)

ผ่านการพิจารณาจาก
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้ว

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
 คณะทำงานพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาอาจารย์
 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

1

AF/13-08/02.0

 <p>Human Research Ethics Committee Suranaree University of Technology</p>	<p>หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed Consent Form)</p>
---	--

2

สำหรับโครงการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่ใช้แบบสอบถามตอบด้วยตนเอง

3

4
 5 ข้าพเจ้า (นาง / นางสาว / นาย) นามสกุล อายุ ปี
 6 บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด
 7 ได้อ่านแบบคำชี้แจงอาสาสมัครเกี่ยวกับการเข้าร่วมการเป็นผู้ตอบแบบสอบถามในโครงการวิจัย เรื่อง “การ
 8 ประเมินโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอตามความคิดเห็นของนักศึกษา
 9 พยาบาลและอาจารย์พยาบาล” ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์โดยตรงที่อาสาสมัครจะ
 10 ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้ ขั้นตอนการปฏิบัติตัว ตลอดจนการรับรองจากผู้วิจัยที่จะเก็บรักษา
 11 ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามของข้าพเจ้าไว้เป็นความลับ และ ไม่ระบุชื่อหรือข้อมูลส่วนตัวเป็นรายบุคคลต่อ
 12 สาธารณชน โดยผลการวิจัยจะนำเสนอในลักษณะภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
 13 เท่านั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยขอถ่ายภาพนิ่งเพื่อเป็นหลักฐานในการเข้าโครงการและนำมาประกอบการเขียนรายงาน
 14 ในเชิงวิชาการเท่านั้น

15

ในการเข้าร่วมโครงการนี้ อาสาสมัครจะได้รับการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

16

17 1.1 รับฟังการปฐมนิเทศรายวิชา 715310 ปฏิบัติการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์
 18 รายละเอียดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายการ
 19 ประสพการณ์และแนวทางการเก็บประสพการณ์ รวมทั้งการวัดและประเมินผล

20

21 1.2 เข้าศึกษาและฝึกทักษะในฐานการเรียนรู้ จำนวน 5 ฐาน คือ 1) การจัดอุปกรณ์ทำคลอดที่
 22 ปลอดภัย 2) การใส่ชุดปราศจากเชื้อ 3) การทำคลอดปกติ 4) การเย็บแผลฝีเย็บ 5) บทบาทผู้ช่วยคลอด
 23 (Circulating nurse) และจัดอาสาสมัครเป็น 2 กลุ่ม (Section) และแต่ละกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่ม
 24 ละ 8 คน เข้าฐานการเรียนรู้โดยมีอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
 25 (Facilitator) อาสาสมัครมีการหมุนเวียนฐานการเรียนรู้โดยใช้เวลาฐานละ 30-45 นาที

26

27 1.3 การประเมินผล (Evaluation phase) แบ่งเป็น 1) การประเมินผลความเครียดต่อการฝึก
 28 ภาคปฏิบัติในห้องคลอ และ 2) ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอ

29

30 อนึ่ง หากอาสาสมัครไม่ยินดีเข้าร่วมโครงการ จะไม่มีผลต่อการวัดผลใด ๆ ของรายวิชานี้

31

32 ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจตามคำอธิบายข้างต้นแล้ว จึงได้ลงนามยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วย
 ความสมัครใจ

33

34 ลงชื่อ อาสาสมัคร
 35 (.....)
 36 วันที่ เดือน พ.ศ.

Version 2.0 (วันที่ 3 พฤษภาคม 2564)

ผ่านการพิจารณาจาก
 คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้ว

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
คณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาอาจารย์
เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

แบบสอบถาม

การประเมินโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด
ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล

#.....

วันที่.....

แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การประเมินโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอดตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล” โดยได้รับทุนอุดหนุนโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัยในชั้นเรียน จากสถานพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัย ผลวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา 715310 ปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ต่อไป

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ท่านให้ความคิดเห็นในแบบสอบถามซึ่งใช้เวลาในการตอบไม่เกิน 20 นาที ทั้งนี้ผลการวิจัยจะนำเสนอในลักษณะภาพรวมเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลและคำตอบเป็นรายบุคคลแต่อย่างใด

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
- ส่วนที่ 2 แบบวัดความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด
- ส่วนที่ 3 แบบประเมินความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด

ส่วนที่ 1
แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาเลือกคำตอบและเติมข้อมูลในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ ปี

3. เกรดเฉลี่ยสะสม

4. เกรดภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
คณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาอาจารย์
เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

ส่วนที่ 2

แบบวัดความเครียดต่อการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด

คำชี้แจง: โปรดตอบคำถามตรงกับความเป็นจริงว่าในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ในข้อใดเกิดขึ้นกับตัวคุณบ้าง และคุณมีความรู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์นั้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเครียด ถ้าข้อไหนไม่ได้เกิดขึ้นให้ข้ามไปไม่ต้องตอบ

ระดับความเครียด	1	หมายถึง	ไม่รู้สึกเครียด
ระดับความเครียด	2	หมายถึง	รู้สึกเครียดเล็กน้อย
ระดับความเครียด	3	หมายถึง	รู้สึกเครียดปานกลาง
ระดับความเครียด	4	หมายถึง	รู้สึกเครียดมาก
ระดับความเครียด	5	หมายถึง	รู้สึกเครียดมากที่สุด

ข้อที่	คำถามในระยะเวลา 6 เดือน ที่ผ่านมา	ระดับของความเครียด				
		1	2	3	4	5
1	กลัวทำงานผิดพลาด					
2	ไปไม่ถึงเป้าหมายที่วางไว้					
3	ครอบครัวมีความขัดแย้งกันในเรื่องเงินหรือเรื่องงานในบ้าน					
4	เป็นกังวลกับเรื่องสารพิษหรือมลภาวะในอากาศ น้ำ เสียง และดิน					
5	รู้สึกว่าต้องแข่งขันหรือเปรียบเทียบ					
6	เงินไม่พอใช้จ่าย					
7	กล้ามเนื้อตึงหรือปวด					
8	ปวดหัวจากความตึงเครียด					
9	ปวดหลัง					
10	ความอยากอาหารเปลี่ยนแปลง					
11	ปวดศีรษะข้างเดียว					
12	รู้สึกวิตกกังวล					
13	รู้สึกคับข้องใจ					
14	รู้สึกโกรธ หรือหงุดหงิด					
15	รู้สึกเศร้า					
16	ความจำไม่ดี					

Version 1.0 (วันที่ 4 มีนาคม 2564)

ผ่านการพิจารณาจาก
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในชั้นเรียน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้ว

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
คณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาคณาจารย์
เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

ข้อที่	คำถามในระยะ 6 เดือน ที่ผ่านมา	ระดับของความเครียด				
		1	2	3	4	5
17	รู้สึกสับสน					
18	ตั้งสมาธิลำบาก					
19	รู้สึกเหนื่อยง่าย					
20	เป็นหวัดบ่อย ๆ					
	คะแนนรวม					

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผ่านการพิจารณาจาก
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้ว

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
คณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาอาจารย์
เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

ส่วนที่ 3

แบบประเมินความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในห้องคลอด

คำชี้แจง: โปรดตอบคำถามตรงกับความเป็นจริง ท่านคิดว่าท่านสามารถปฏิบัติสิ่งเหล่านี้ได้อย่างมั่นใจมากน้อย
เพียงใด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความมั่นใจ

ระดับความมั่นใจ	1	หมายถึง	ไม่มั่นใจ
ระดับความมั่นใจ	2	หมายถึง	มีความมั่นใจเล็กน้อย
ระดับความมั่นใจ	3	หมายถึง	มีความมั่นใจปานกลาง
ระดับความมั่นใจ	4	หมายถึง	มีความมั่นใจมาก
ระดับความมั่นใจ	5	หมายถึง	มีความมั่นใจมากที่สุด

ข้อที่	กิจกรรม	ระดับของความพร้อม				
		1	2	3	4	5
CLO1						
1	ปฏิบัติต่อมารดาด้วยท่าที่สุภาพ เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์					
CLO3						
2	วิเคราะห์กลไกการคลอดในสถานการณ์จำลองได้					
CLO4						
3	มีทัศนคติที่ดีต่อการดูแลมารดาและทารกในระยะคลอด					
CLO6						
4	เตรียมอุปกรณ์ในการทำคลอดได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน (บทบาทของผู้ทำคลอด)					
5	เตรียมอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมในห้องคลอดให้พร้อมใช้ (บทบาทของผู้ช่วยคลอด)					
6	จัดทำมารดาเพื่อเตรียมคลอดได้อย่างถูกต้อง					
7	แต่งกายด้วยชุดปราศจากเชื้อได้ถูกต้องตามหลักปราศจากเชื้อ					
8	ทำการตัดฝีเย็บ ทำคลอดศีรษะ ทำคลอดไหล่และลำตัวของทารก ได้อย่างถูกต้อง พร้อมอธิบายเหตุผล					
9	ทำคลอดรกได้อย่างถูกต้อง พร้อมอธิบายเหตุผล					

Version 1.0 (วันที่ 4 มีนาคม 2564)

ผ่านการพิจารณาจาก
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้ว

รายงานบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่อ
คณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน สถานพัฒนาอาจารย์
เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565

ข้อที่	กิจกรรม	ระดับของความพร้อม				
		1	2	3	4	5
10	ตรวจสอบสภาพรถได้อย่างถูกต้อง					
11	ประเมินการฝึกขาของแมลงผีเสื้อและผีเสื้อแมลงผีเสื้อได้อย่างถูกต้อง					
12	จัดเก็บอุปกรณ์ได้ครบถ้วนเรียบร้อย					
CLO8						
13	บอกวัตถุประสงค์และขั้นตอนการทำคลอเทกซ์มารดาได้					
14	ให้คำแนะนำการแบ่งคลอเทกซ์ได้อย่างถูกต้อง					
	คะแนนรวม					

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

Version 1.0 (วันที่ 4 มีนาคม 2564)

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา
วิชาการและวิชาชีพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผ่านการพิจารณาจาก
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้ว